

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Львівська національна академія мистецтв
Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва

Кафедра декоративно-прикладного мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОБОТА В МАТЕРІАЛІ

IV курс

ОС «Бакалавр»

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

освітня програма «Декоративне мистецтво»

професійне спрямування «Художня кераміка»

Косів – 2024-2025 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності та результати навчання
5. Опис навчальної дисципліни
6. Календарно-тематичний план
7. Підсумковий контроль знань
8. Система оцінювання курсу
9. Політика курсу
10. Рекомендована література

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва дисципліни	Робота в матеріалі
Статус дисципліни	Нормативна
Рік викладання, семестр	2024/7 семестр
Обсяг дисципліни	7 ECTS / 210 годин З них : Лекції – 4год Практичні заняття – 116год Самостійна робота – 90 год.
Мова викладання	Українська
Форма контролю	Екзамен-перегляд – 7 семестр
Викладач	Дутка Сергій Ярославович
Контактний телефон викладача	+380967742835
E-mail викладача	ser.dutka@gmail.com

Анотація до курсу

Курс «Робота в матеріалі» - нормативна дисципліна з циклу професійної підготовки студентів, які навчаються за освітньою програмою «Декоративне мистецтво» і професійним спрямуванням «художня кераміка» ОС «Бакалавр». Програма „Робота в матеріалі ” складається з теоретичних, практичних занять та самостійної роботи. Основне її спрямування – надати ґрунтовні знання з основних процесів виготовлення циліндричних, відкритих, закритих та колоподібних форм на гончарному крузі, а також опанувати традиційні у гончарстві способи декорування керамічних виробів. Вона сприяє оволодінню студентами гончарних та ліпних технік формотворчих процесів, на основі яких відбувається виробництво керамічних виробів.

Предмет „Робота в матеріалі” тісно пов’язаний із спеціальними дисциплінами, як технологія, технічне креслення, робота в матеріалі, конструювання, композиція, проектування, вузька поглиблена спеціалізація, комп’ютерне проектування. Завдяки йому у студентів розвивається практичне і технологічне вміння втілити задум у матеріальний художній твір.

Програма складена з урахуванням специфіки профілю спеціалізації „Художня кераміка”.

Мета та завдання курсу

Мета курсу – розвивати і удосконалювати засвоєні технічні та художньо-стилістичні прийоми та навички з профмайстерності, які є логічним

продовженням теоретичних та практичних знань з технології, композиції, конструювання, технічного креслення.

Завдання курсу – виховувати якості естетичного бачення та краси у формотворчих аспектах художнього конструювання; удосконалювати прийоми та техніки гіпсомодельної справи; удосконалювати художньо- професійні навички гончарного ремесла у формотвореннях монументального характеру; вміти узлагоджувати пропорційні співвідношення об'ємних величин із просторовим трьохвимірним середовищем в сюжетно-тематичних пластичних вирішеннях; грамотно застосовувати закони художньої стилістики в декоруванні керамічних виробів сувенірного та подарункового характеру; навчитись створювати модульні композиції монументального характеру для сучасних житлових інтер'єрів та громадських приміщень; урізноманітнювати і розширювати потенціал творчого та імпровізаційно-асоціативного

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні технологічні й технічні вимоги та принципи виготовлення керамічних виробів;
- етапи виготовлення та декорування керамічних виробів;
- професійну термінологію.

вміти:

- заготовляти гончарну масу ливарним способом;
- володіти технікою гончарства;
- володіти навиками гіпсо-модельної справи;
- володіти техніками ручного ліплення;
- володіти техніками декорування керамічних виробів.
- застосовувати інноваційні технології, як засоби образотворення в художній кераміці.

Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення курсу студент повинен оволодіти такими компетентностями:

4.1 Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі декоративного мистецтва, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів декоративного мистецтва, й характеризується невизначеністю умов.

4.2 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

4.3 Спеціальні компетентності (СК)

СК-3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК-4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК-5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК-6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК-7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК-9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК-10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети 8 професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН-2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН-5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН-6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН-7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН-17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН-18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

Опис навчальної дисципліни

Кількість кредитів	7 (210 год)
Вид занять	Кількість годин
Лекції	4
Практичні	116
Самостійна робота	90

Семестр 1 - 8 год/тиж.

Календарно-тематичний план

Тема, план	Форма заняття	Вага оцінки	Термін виконання
<p>IV курс 7 семестр</p> <p>Змістовий модуль 1. Принципи використання експериментальних методів формотворення керамічних виробів.</p> <p><u>Тема 1. Особливості використання експериментальних технік формотворення у керамічних виробих.</u></p> <p>Принципи використання експериментальних методів у формотворенні керамічних виробів. Вивчення</p>	Лекція	5	
<p>ілюстративного та інформаційного матеріалу за темою декоративної вази.</p> <p>Варіативне ескізування художнього образу декоративних ваз.</p> <p>Тема 2. <u>Принципи експериментального формотворення у декоративних вазах.</u></p> <p>Виготовлення декоративних ваз.</p> <p>Варіативне ескізування декору декоративних ваз</p> <p>Тема 3. <u>Засади виготовлення декоративних ваз з експериментальним підходом.</u></p> <p>Узгодження пропорцій та силуету декоративних ваз.</p> <p>Варіативне ескізування колористичного образу декоративних ваз.</p> <p>Тема 4. <u>Принципи застосування експериментального підходу при декоруванні керамічних</u></p>	<p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>5</p> <p>5</p> <p>5</p>	<p>Тиждень 1</p> <p>Тиждень 2</p> <p>Тиждень 3</p>

<p>виробів <u>пластичним способом.</u> Експериментальне декорування декоративних ваз пластичним декором та фактурою. Зачищення декоративних ваз. Тема 5. <u>Принципи застосування експериментального підходу при декоруванні керамічних виробів графічними техніками.</u> Декорування декоративних ваз ангобами та гравіруванням.</p>	<p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 4</p> <p>Тиждень 5</p>
<p>Тема 6. <u>Сушка та випалювання виробів з експериментальними техніками формотворення та декорування.</u> Зачищення та сушка декоративних ваз. Ознайомлення з етапами випалювання декоративних ваз експериментального характеру Тема 7. <u>Принципи застосування експерименту при декоруванні керамічних виробів поливами та особливості ведення випалу.</u> Декорування ваз підполивними фарбами. Покривання виробів поливою експериментальними способами.</p> <p>Змістовий модуль 2. Експеримент – головний метод у виготовленні керамічної пластики виставкового характеру. Тема 8. <u>Ключові поняття та принципи використання експерименту при</u></p>	<p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Практичне заняття</p> <p>Практичне заняття</p>	<p>5</p> <p>5</p> <p>7</p>	<p>Тиждень 6</p> <p>Тиждень 7</p>

<p><u>моделюванні керамічної пластики виставкового характеру.</u> Формотворення основних мас антропоморфної пластики.</p> <p>Тема 9. Використання експериментального підходу при формуванні пропорційних співвідношень. Пошук пропорцій антропоморфної пластики.</p>	<p>Практичне заняття Самостійна робота</p>	<p>7</p>	<p>Тиждень 8</p>
<p>Опрацювання пропорцій антропоморфної пластики</p> <p>Тема10. <u>Експериментальний підхід у пошуку силуетних ліній</u> Опрацювання силуетних ліній антропоморфної пластики Зачищення та підготування до декорування антропоморфної пластики.</p> <p>Тема 11. Особливості застосування експерименту при декоруванні керамічної пластики фактурою, ажурним різьбленням та пластичним декором.</p> <p>Особливості застосування експерименту при декоруванні керамічної пластики фактурою, ажурним різьбленням та пластичним декором.</p> <p>Декорування антропоморфної пластики пластичним способом.</p> <p>Декорування антропоморфної пластики фактурою</p>	<p>Самостійна робота</p> <p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>3</p> <p>5</p>	<p>Тиждень 10</p>
<p>Тема 11. Особливості застосування експерименту при декоруванні керамічної пластики фактурою, ажурним різьбленням та пластичним декором.</p> <p>Особливості застосування експерименту при декоруванні керамічної пластики фактурою, ажурним різьбленням та пластичним декором.</p> <p>Декорування антропоморфної пластики пластичним способом.</p> <p>Декорування антропоморфної пластики фактурою</p> <p>Тема 12. Принципи декорування антропоморфної пластики графічними методами. Нанесення графічного декору на поверхню</p>	<p>Лекція</p> <p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Практичне заняття</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень 11</p> <p>Тиждень 12</p>

<p>антропоморфної пластики.</p> <p>Тема 13. Принципи декорування антропоморфної пластики ангобами.</p> <p>Декорування антропоморфної пластики ангобами.</p> <p>Зачищення антропоморфної</p>	<p>Самостійна робота</p> <p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна</p>	<p>3</p>	<p>Тиждень 13</p>
<p>пластики і підготовка до сушіння.</p> <p>Тема 14. Особливості ведення сушки і випалювання антропоморфної пластики Сушка</p> <p>антропоморфної пластики.</p> <p>Особливості ведення випалювання декоративної пластики.</p> <p>Тема 15. Принципи застосування експерименту при декоруванні керамічної пластики підполивними та надполивними покриттями і поливами.</p>	<p>робота</p> <p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p>	<p>2</p> <p>3</p>	<p>Тиждень 14</p>
<p>Принципи декорування антропоморфної пластики підполивними фарбами</p> <p>Особливості декорування антропоморфної пластики поливами.</p>	<p>Практичне заняття</p> <p>Практичне заняття</p>		<p>Тиждень 15</p>

Підсумковий контроль знань

Складові курсового завдання, які виносяться на модульний екзамен-перегляд

IV курс 7 семестр (екзамен-перегляд)

Декоративна ваза, декоративна пластика.

1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КУРСУ

Загальна система	8.1. ПОЛІТИКА ВИСТАВЛЕННЯ БАЛІВ
------------------	---------------------------------

оцінювання курсу

Поточне тестування та самостійна робота (екзамен) IV курс 7 семестр														Підсумко вий екзамен	Сума	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	30	100
5	5	5	5	5	5	5	7	7	3	5	5	3	2	3		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зарахован о
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зарахован о з можливіс тю повторно го складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зарахован о з обов'язко вим повторни м вивчення м дисцип і ни

На результат оцінювання також впливає присутність студента на заняттях та його активність під час практичної роботи

8.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
Відмінно	90-100	A	Високий рівень сформованості лексичних, граматичних і

				комунікативних компетентностей. Уміння самостійно опрацьовувати необхідну інформацію; висловлювати власні думки на професійну тематику; використовувати фахову термінологію в усному та письмовому мовленні
Добре	74-89	BC		Достатній рівень сформованості лексичних, граматичних і комунікативних компетентностей. Уміння опрацьовувати необхідну інформацію; висловлювати власні думки на професійну тематику під керівництвом викладача; володіння необхідною для усного та письмового спілкування кількістю фахових термінів.
Задовільно	60-73	D		Рівень сформованості лексичних, граматичних і комунікативних компетентностей вищий за початковий. Уміння опрацьовувати необхідну інформацію; висловлювати думки на професійну тематику за допомогою викладача; задовільне вміння оперувати фаховою термінологією.
незадовільно	35-59	FX		Початковий рівень сформованості лексичних, граматичних і комунікативних компетентностей. Розуміння окремих частин текстів на загальнокультурну і професійну тематику. Обмежене володіння фаховою термінологією.
незадовільно	0-34	F		Відсутність сформованості лексичних, граматичних і комунікативних компетентностей. Нездатність висловлювати власні думки на професійну тематику, використовувати фахові терміни в усному та письмовому спілкуванні

9. ПОЛІТИКА КУРСУ

Вимоги викладача та правила поведінки студентів на заняттях.

1. Комунікація та співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час вивчення курсу. Студент і викладач несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
2. Студент зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та брати активну участь у навчальному процесі.
3. Недопустимі пропуски та запізнення студентів на аудиторні заняття. У

разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.

4. Усі практичні завдання, які передбачені навчальною програмою дисципліни, повинні бути виконанні вчасно та в повному обсязі. У разі незадовільної оцінки студент має право перездати курс у 7-денний термін.

5. В межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані завдання, вивчають додатковий матеріал за темою, виконують практичні роботи для самоконтролю та з метою перевірки засвоєння ними знань та набутих навичок.

6. Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні практичних, самостійних, індивідуальних та контрольних завдань. У випадку списування і плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку. У разі повторного списування чи виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку чи екзамену.

7. Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, по електронній пошті або засобами повідомлень. За потребою студентів викладач призначає консультацію для аналізу практичної чи самостійної роботи студента. Відвідування таких консультацій – за бажанням студента.

8. Викладач ознайомлює студентів з методичними рекомендаціями щодо виконання практичних, самостійних та контрольних робіт, наводить перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань, надає питання до заліку чи екзамену. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковим для студентів.

9. Студенти мають право користуватися методичним забезпеченням та власними навчальними посібниками викладачів кафедри, а також унаочненим матеріалом і літературою за фахом.

10. В аудиторіях заборонено вживати їжу та напої (за винятком води та у разі медичної необхідності).

11. Під час аудиторних занять заборонено користуватися мобільними телефонами та іншими цифровими електронними пристроями, які мають бути вимкнені або переведені у беззвучний режим. Ноутбуки чи планшети можуть використовуватися лише для виконання навчальних завдань за вимогою.

Рекомендована література

1. Легенький Ю.Г. Мистецтво народжене вогнем // Від ремесла до творчості. – К.: Час, 1990. – С. 56-104.
2. Мусієнко П.Н., Федорова Н.І. Виробництво художньої майоліки. К.-Львів: Державне видавництво технічної літератури України, 1948.
3. Рисцов В. При гончарному крузі. – К.: Молодь, 1987.
4. [Dorling Kindersley](#), Complete Pottery Techniques. Design, Form, Throw, Decorate and More, with Workshops from Professional Makers, 2019.

5. Allen S. Weis, *The Grain of the Clay: Reflections on Ceramics and the Art of Collecting*, Reaktion Books, 2016
6. Louisa Taylor, *Ceramics Masterclass. Creative techniques of 100 great artists*, 2020

ВИКЛАДАЧ:

Дутка Сергій Ярославович, викладач кафедри декоративно-прикладного мистецтва КПДМ ЛНАМ. Учасник конференцій, автор лекцій та авторських воркшопів. Навчався на відділі художньої кераміки в Косівському училищі ПДМ, на кафедрі декоративного мистецтва майстерні художньої кераміки КДПДМ ЛНАМ ОС «Спеціаліст». Працює в галузі художньої та ужиткової кераміки, постійний учасник, всеукраїнських, регіональних виставок. Автор багатьох персональних виставок. Організатор міжнародного пленеру керамістів “Золоте горно” (2018-2021pp). Модератор молодіжних мистецьких акцій у «Творчому просторі «Вільні»» (2021-2024 pp).